II

(Актове, приети по силата на договорите ЕО/Евратом, чието публикуване не е задължително)

РЕШЕНИЯ

КОМИСИЯ

РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

от 24 април 2007 година

относно схемата за държавна помощ, прилагана от Словения в рамките на нейното законодателство, за квалифицирани производители на енергия, дело № C 7/2005

(нотифицирано под номер C(2007) 1181)

(само текстът на словенски език е автентичен)

(Текст от значение за ЕИП)

(2007/580/ЕО)

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 88, параграф 2, първа алинея от него,

като взе предвид Споразумението за Европейското икономическо пространство, и по-специално член 62, параграф 1, буква а) от него,

като покани заинтересованите страни да представят своите мнения съгласно горепосочените разпоредби [1],

като има предвид, че:

1. ПРОЦЕДУРА

(1) С писмо, получено от Комисията на 1 октомври 2003 г., Словения представи програма за събиране на трудно възстановими разходи в електроцентрали в Република Словения съгласно временната процедура, посочена в приложение IV, раздел 3, точка 1, буква в) от Договора за присъединяване на Чешката република, Естония, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Словения и Словакия към Европейския съюз. Това уведомление е заведено като дело за държавна помощ под номер SI 7/03.

(2) В хода на последвалата размяна на писма се оказа, че двете електроцентрали, посочени в описанието на фактите относно декларираната мярка, са получавали помощ по друга схема за държавна подкрепа. Тази друга схема на държавна помощ (наричана по-долу „схемата“) е заведена от Комисията на 6 декември 2004 г. като дело за държавна помощ под номер 80/04.

(3) Въз основа на предоставените ѝ данни Комисията изрази съмнения относно съвместимостта на някои части на схемата с общия пазар. По тези причини на 2 февруари 2005 г. тя прие решение за откриване на официална процедура за разследване съгласно член 88, параграф 2 от Договора за ЕО (наричано по-долу „решение за откриване на процедура“) и призова Словения да представи своите коментари. Решението за откриване на процедура беше публикувано на 15 март 2005 г. в *Официален вестник на Европейския съюз* [2]. Всички заинтересовани страни бяха поканени да представят своите коментари в срок от един месец от датата на публикуване на решението.

[1] ОВ C 46, 22.2.2005 г., стр. 3.

[2] ОВ C 63, 15.3.2005 г., стр. 2.

(4) В писмо от 11 март 2005 г., получено на 14 март 2005 г., Словения представи своите коментари относно съмненията, изразени в решението за откриване на процедура. На 25 април 2005 г., 11 юли 2005 г., 23 ноември 2005 г. и 22 юни 2006 г. Комисията изпрати на Словения допълнителни въпроси, на които Словения отговори с писма съответно от 14 юни 2005 г., 20 септември 2005 г., 31 януари 2006 г., регистрирани от Комисията в същия ден, и с писмо от 7 юли 2006 г., получено от Комисията на 14 юли 2006 г.

(5) Комисията не е получила никакви коментари от други заинтересовани страни.

(6) На 25 октомври 2006 г. се проведе техническо съвещание между Комисията и словенските органи, в резултат на което Словения предостави на Комисията допълнителни сведения с писмо от 23 ноември 2006 г., получено от Комисията на 24 ноември 2006 г.

2. ОПИСАНИЕ НА СХЕМАТА

(7) Схемата е въведена през 2001 г. с цел подпомагане на производството на електроенергия от възобновяеми източници и комбинирано производство на топлинна и електроенергия в Словения и за осигуряване на надеждна доставка на енергия от местни източници.

(8) За получаване на помощ по схемата Министерството на околната среда, териториалното устройство и енергетиката трябва да даде на производителя на електроенергия статута „квалифициран производител“ ([1]).

(9) Статут на квалифициран производител може да бъде даден на три вида производители на електроенергия:

i) на електроцентрали, които произвеждат електроенергия от възобновяеми източници с изключение на водни електроцентрали с мощност над 10 MW;

ii) на производители на електроенергия с комбинирано производство на топлинна и електроенергия с ефективност над средната, с изключение на комуналните топлоцентрали с мощност над 10 MW и на промишлени топлоцентрали с мощност над 1 MW;

iii) на топлоелектроцентрала Trbovlje (наричана по-долу „електроцентралата Trbovlje“), за онази част от нейното производство, което изразходва до 15 % собствена първична енергия, необходима за покриване на потреблението на електроенергия в Словения.

(10) През 2003 г. квалифицираните производители са имали приблизително 11,2 % пазарен дял в производство на електроенергия в Словения. Без електроцентралата Trbovlje и електроцентралата с комбинирано производство на топлинна и електроенергия в Ljubljana, този дял спада приблизително на 2,7 %.

(11) Квалифицираните производители имат право да продават на дистрибутора на мрежата, към която са включени, цялото производство по цена, която ежегодно се определя и актуализира от държавата. Тази цена е по-висока от пазарната цена. Квалифицираните производители могат също да решат да продават своята електроенергия пряко на пазара, като в този случай имат право на премия, която е равна на разликата между приходите, които биха получили, ако решат да продават своята електроенергия на дистрибутора на мрежата, и приходите, които са получили от пазара.

(12) Дистрибуторите на мрежата покриват загубите си, които настъпват поради задължителното откупване, с плащания от фонд, учреден със закон. Със средства от фонда се изплащат също премии на квалифицирани производители, които решават да продават своята електроенергия на пазара. Фондът се финансира от постъпления от парафискални налози върху потреблението на електроенергия, наложени на всички потребители на електроенергия в Словения.

3. СЪМНЕНИЯ, ИЗРАЗЕНИ В РЕШЕНИЕТО ЗА ОТКРИВАНЕ НА ПРОЦЕДУРА

(13) След анализа на предоставените данни Комисията стигна до предварителното заключение, че помощта представлява държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 от Договора за ЕО, тъй като отговаря на всичките четири кумулативни критерия.

(14) Комисията също е изразила съмнение, че схемата би била съвместима с общия пазар.

([1]) Наредба за условията за придобиване на статут на квалифициран производител на електроенергия (Държавен вестник на Словения № 29/01 и № 99/01).

(15) Първоначално Комисията анализира помощта от гледна точка на Насоките на Общността относно държавна помощ за защита на околната среда [1] (наричани по-долу „насоки за околната среда“). Направеният анализ предизвика съмнения относно съвместимостта на помощта с насоките за околната среда, по-конкретно що се касае до определянето на производители, използващи възобновяеми енергийни източници и ефективно комбиниране на топлинна и електроенергия, и относно нивото на помощта в сравнение с реалните разходи на производителите.

(16) След това помощта бе анализирана с оглед на Съобщението на Комисията относно методология за анализиране на държавната помощ, свързана с трудно възстановими разходи [2] (наричана по-долу „методологията“). Този анализ предизвика съмнения относно съвместимостта на схемата с методологията. Комисията не успя да установи дали помощта е пресметната достатъчно прецизно, за да може да бъде осигурено изчисление по отделни електроцентрали, както е необходимо според посочената методология.

(17) По-нататък тя анализира помощта като компенсация на разходите, свързани с услуги от общ икономически интерес. Този анализ предизвика съмнения относно съвместимостта на помощта, тъй като за повечето бенефициери Комисията не успя достатъчно прецизно да определи услугите от общ икономически интерес, които биха могли да им бъдат възложени, а за единствения бенефициер, за когото тази дейност би била прецизно определена, тя не успя да прецени пропорционалността на компенсацията.

(18) Комисията също така изрази съмнение, че помощта, финансирана от парафискални налози, плащани от потребителите на електроенергия, е в съответствие с членове 25 и 90 от Договора за ЕО.

4. КОМЕНТАРИ НА ДРУГИ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

(19) След обявяване на решението за откриване на процедура Комисията не е получила никакви коментари от други заинтересовани страни.

5. НАЧАЛНИ КОМЕНТАРИ НА ДЪРЖАВАТА-ЧЛЕНКА

(20) С писмо от 11 март 2005 г., регистрирано на 14 март 2005 г., Словения представи своите коментари относно съмненията, изразени в решението за откриване на процедура. Тези коментари се отнасят само до проблема за определението за държавна помощ и понятието за парафискални налози.

5.1. **Наличие на държавна помощ**

(21) Словения подчертава, че словенските дистрибуторски дружества не са 100 % държавна собственост. Словения посочва, че собствеността на операторите на практика е разделена между държавата (приблизително 80 %), частни инвестиционни фондове и други (приблизително 20 %). Освен това, по схемата за задължително изкупуване словенското законодателство не прави разлика между държавни и частни оператори. Законът за енергетика [3] не поставя условие, според което операторът трябва да бъде държавна собственост, и дава възможност той да е частен или държавен.

(22) По мнението на Словения фактът, че определен субект в схемата на задължително откупуване е държавна собственост, не означава, че само поради това става дума за държавна помощ. Тук тя се позовава на решението на Европейския съд по дело C-379/98 от 13 март 2001 г.

(23) По-нататък Словения посочва, че системата за изкупуване на електроенергия от квалифицирани производители, както е уредено в словенското законодателство, е много подобна на други схеми, които Комисията вече е разгледала, например в дела NN 27/2000 и NN 68/2000 [4], за които Комисията констатира, че не представляват държавна помощ. Според Словения в решението за двата случая Комисията е констатирала, че задължението се отнася за многобройни частни и за някои обществени оператори на мрежи, поради което въпросните закони или примери не могат да бъдат разглеждани като такива, които включват държавни средства.

(24) С оглед на изказаните съображения и предвид действащата система Словения счита, че сам по себе си въпросът за собствеността на въпросните субекти не може да промени естеството на средствата, ако те по своето естество не идват от държавни източници.

---

[1] ОВ C 37, 3.2.2001 г., стр. 3.

[2] Прието от Комисията на 26.7.2001 г. Текстът е на разположение на уебсайта на Генерална дирекция „Конкуренция“ на Комисията на следния адрес: http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/legislation/stranded_costs/en.pdf
На държавите-членки е предоставено с писмо № SG(2001) D/290869 от 6.8.2001 г.

[3] Държавен вестник на Словения № 79/1999, № 51/2004.

[4] ОВ C 164, 10.7.2002 г., стр. 3, за двете дела.

(25) По-нататък Словения посочва, че средствата във вид на задължителни вноски, получени от общественото предприятие, не представляват държавна помощ, тъй като предприятието няма право да разполага свободно с тях. При задължителното изкупуване източник на финансиране на схемата е таксата за ползване на мрежите, която плащат всички потребители на електроенергия, част от която се събира от операторите на мрежите по отделни сметки за предварително планирани цели.

5.2. **Парафискални налози**

(26) Словения подчертава, че схемата на задължително изкупуване се финансира от част от таксата за ползване на мрежите, която плащат всички потребители на електроенергия при еднакви и предварително известни условия. Компонентите на таксата за ползване на мрежите се определят от Агенцията по енергетика (регулатор на енергийния пазар) и правителството. Покриването на ценовата разлика става чрез механизъм, според който операторите на мрежи изкупуват електроенергията на фиксирана цена и я продават на пазарна цена. При наличие на загуба тя се покрива от част от таксата за ползване на мрежите. По този начин операторите, на които е наложено изкупуване, не получават средства от държавата, а част от таксата за ползване на мрежите.

(27) Операторите са длъжни да разпределят тези средства по специална сметка. Средствата са източник също и на заплащане на допълнителна премия, ако квалифицираните производители продават част от своята електроенергия самостоятелно или чрез посредник.

(28) Словения твърди също, че схемата не включва никакъв държавен или какъвто и да било друг капитал, чрез който да се вливат ресурси. Средствата за финансиране на схемата не могат да бъдат разглеждани като произтичащи от парафискални налози, тъй като не произтичат от държавния бюджет и не могат да бъдат приписвани на държавата.

6. ДОПЪЛНИТЕЛНИ ДАННИ, ПРЕДОСТАВЕНИ ОТ СЛОВЕНИЯ

(29) В по-нататъшната си кореспонденция с Комисията Словения предостави допълнителни данни и ангажименти относно схемата.

Възобновяеми източници

(30) Словения предостави нови подробни данни за целите на схемата, свързани с опазване на околната среда. На първо място, схемата е била създадена да допринесе за общите цели на политиката за околната среда:

i) за по-ефективно използване на енергията;

ii) за повишаване на дела на възобновяемите енергийни източници в първичния енергиен баланс на Общността от 8,8 % през 2001 г. до 12 % до 2010 г.

(31) Посочените цели включват целите за комбинирано производство и за възобновяеми източници, и двете от които спадат към схемата за изкупуване на електроенергия. Тези цели съвпадат с целите, определени между другото за Словения с Директива 2001/77/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 септември 2001 г. относно насърчаване на производството и потреблението на електроенергия от възобновяеми енергийни източници на вътрешния електроенергиен пазар ([1]). Директива 2001/77/ЕО определя рамкови цели за отделните държави-членки. Целевият дял на Словения за използване на електроенергия от възобновяеми източници възлиза на 32,6 % до 2010 г.

(32) Общият брой електроцентрали, от които електроенергията се изкупува по схемата, е 434, от които 430 са включени в дистрибуторските мрежи и 4 — в преносните мрежи. Над 90 % от електроцентралите, включени в дистрибуторски мрежи, са водни електроцентрали, а останалите са електроцентрали с използване на биомаса, слънчеви електроцентрали и електроцентрали за комбинирано производство на топлинна и електроенергия.

(33) Схемата влиза в сила след като Наредбата относно правилата за определяне на цените и за изкупуване на електроенергия от квалифицирани производители на електроенергия ([2]) влезе в сила на 4 април 2002 г.

(34) Договорите за изкупуване на електроенергия, действащи в момента за квалифицираните електроцентрали и операторите на мрежите или системите, са сключени за период от десет години.

(35) Словения поясни, че съгласно член 4 от Закона за енергетиката от 1999 г. възобновяемите енергийни източници са определени в съответствие с Директива 2001/77/ЕО.

([1]) ОВ L 283, 27.10.2001 г., стр. 33.
([2]) Държавен вестник на Словения № 25/02.

(36) Главната цел на схемата е да осигури подходящи икономически условия за разработване и осъществяване на нови проекти за квалифицирани електроцентрали. За определянето на изкупните цени за различните видове квалифицирани електроцентрали, които биха осигурили поне минимална възвръщаемост, необходима за нови инвестиции, е използван анализ на разходите на отделните квалифицирани електроцентрали (с оглед на първичния източник на енергия и големината). Размерът на помощта или на премията се определя като разлика между единната годишна изкупна цена и средната пазарна цена на електроенергията. При повишаване на пазарната цена премиите съответно се понижават.

(37) В таблица по-долу са показани производствените разходи на квалифицираните производители с оглед на технологията на електроцентралата и големината в сравнение с премията, която схемата предлага. Таблицата е основана на прогнозна средна пазарна цена от 8 SIT (словенски толари) за kWh. Тази сума е само ориентировъчна, тъй като премиите намаляват при нарастване на пазарните цени.

(38) При всички случаи производствените разходи са по-високи от средните пазарни цени и от гарантираната единна изкупна цена според схемата за квалифицирани производители.

Таблица 1

Сравнение на производствените разходи на квалифицираните електроцентрали с изкупната цена според схемата

Вид квалифицирана електроцентрала (КЕ) според първичния източник на енергия		Мощност	Производствени разходи	Разлика	Премия
	Големина	*[kW]*	*[SIT/kWh]*	*[SIT/kWh]*	*[SIT/kWh]*
Водни електроцентрали	до 1 MW	100	15,53	7,53	6,75
	от 1 MW до 10 MW	3 000	14,33	6,33	6,23
Електроцентрали на биомаса	до 1 MW	600	24,80	16,80	8,69
	над 1 MW	1 500	18,18	10,18	8,17
Вятърни електроцентрали	до 1 MW	100	23,28	15,28	6,55
	над 1 MW	20 000	15,49	7,49	6,05
Геотермални електроцентрали		3 000	14,59	6,59	6,05
Слънчеви електроцентрали	до 36 kW	36	175,26	167,26	81,67
	над 36 kW	100	122,58	114,58	7,46
Други КЕ (биогаз)		120	30,39	22,39	20,97
КЕ или топлоелектроцентрали, които употребяват комунални отпадъци	до 1 MW	100	13,97	5,97	4,74
	от 1 MW до 10 MW	3 000	12,08	4,08	3,87
Топлоелектроцентрали с комбинирано производство на топлинна и електроенергия за регионално отопление	до 1 MW	700	16,54	8,54	5,9
	от 1 MW до 10 MW	3 000	14,56	6,56	5,38
Промишлени топлоелектроцентрали с комбинирано производство на топлинна и електроенергия	до 1 MW	700	14,95	6,95	4,83

Забележка: При прогнозирана пазарна цена 8 SIT/kWh.

(39) Както е показано в таблицата по-долу, от анализа на разходите и икономическите разчети по категории квалифицирани електроцентрали става ясно, че настоящата нетна стойност (ННС) на изкупните цени, прилагана според схемата, не надвишава ННС на всички инвестиционни разходи, в която и да е квалифицирана електроцентрала.

Таблица 2

Сравнение на ННС на изкупните цени с инвестиционните разходи на отделни квалифицирани електроцентрали

Вид квалифицирана електроцентрала (КЕ) според първичния източник на енергия		Капацитет	Прогнозирани годишни продажби	Отделни инвестиционни разходи	Инвестиция	Годишна премия	Премия – инвестиционни разходи (ННС)
	Големина	*[kW]*	*[MWh]*	*[SIT/kW]*	*[в милиони SIT]*	*[в милиони SIT годишно]*	*[в милиони SIT]*
Водни електроцентрали	до 1 MW	100	456	480 000	48	2,9	– 21,0
	от 1 MW до 10 MW	3 000	10 656	380 000	1 140	63,1	– 549,1
Електроцентрали на биомаса	до 1 MW	600	2 725	990 000	594	22,5	– 369,3
	над 1 MW	1 500	6 813	660 000	990	52,9	– 492,1
Вятърни електроцентрали	до 1 MW	100	187	341 000	34	1,2	– 22,2
	над 1 MW	20 000	40 800	253 000	5 060	234,5	– 2 802,2
Геотермални електроцентрали		3 000	20 736	715 000	2 145	119,2	– 1 029,1
Слънчеви електроцентрали	до 36 kW	36	34	1 430 000	52	2,7	– 26,2
	над 36 kW	100	116	1 210 000	121	0,8	– 105,4
Други КЕ (биогаз)		120	628	913 000	110	12,5	– 1,0
КЕ или топлинни електроцентрали, които използват комунални отпадъци	до 1 MW	100	624	319 000	32	2,8	– 7,0
	от 1 MW до 10 MW	3 000	19 728	286 000	858	72,5	– 212,0
Топлоелектроцентрали с комбинирано производство на топлинна и електроенергия за регионално отопление	до 1 MW	700	2 496	198 000	139	16,1	– 16,0
	от 1 MW до 10 MW	3 000	10 698	165 000	495	63,0	– 19,3
Промишлени топлоелектроцентрали с комбинирано производство на топлинна и електроенергия	до 1 MW	700	3 135	187 000	131	2,5	– 5,0

Забележка: С използвана дисконтна лихва 8 %, за период от 15 години и понижаване на изкупната цена или премия с 5 % след пет години и с 10 % след десет години съгласно Наредбата за изкупуване.

(40) Премиите за отделните квалифицирани електроцентрали включват също капиталова възвръщаемост, както е предвидено в словенското законодателство – тя възлиза най-малко на дисконтната лихва 8 % за инвестиции на обществените фондове. Поради факта, че изкупните цени и премиите не бяха съгласувани, сегашната възвръщаемост за всички квалифицирани електроцентрали, които използват възобновяеми източници, е по-ниска от 8 %, както е видно от таблицата по-долу. За слънчевите електроцентрали премията не позволява никаква капиталова възвръщаемост (отрицателна възвръщаемост), особено при малки и средноголеми електроцентрали.

Таблица 3

Капиталова възвръщаемост за отделни квалифицирани електроцентрали

Вид квалифицирана електроцентрала (КЕ) според първичния източник на енергия		Мощност	Премия	Капиталова възвръщаемост, включена в премия
	Големина	*[kW]*	*[SIT/kWh]*	
Водни електроцентрали	до 1 MW	100	6,75	6,95 %
	от 1 MW до 10 MW	3 000	6,23	7,90 %
Електроцентрали на биомаса	до 1 MW	600	8,69	2,30 %
	над 1 MW	1 500	8,17	6,00 %
Вятърни електроцентрали	до 1 MW	100	6,55	0,40 %
	над 1 MW	20 000	6,05	6,35 %
Геотермални електроцентрали		3 000	6,05	7,30 %
Слънчеви електроцентрали	до 36 kW	36	81,67	– 1,4 %
	над 36 kW	100	7,46	– 15,0 %
Други КЕ (биогаз)		120	20,97	6,80 %
КЕ или топлоелектроцентрали, използващи комунални отпадъци	до 1 MW	100	4,74	4,40 %
	от 1 MW до 10 MW	3 000	3,87	7,30 %
Топлоелектроцентрали с комбинирано производство на топлинна и електроенергия за регионално отопление	до 1 MW	700	5,9	0,49 %
	от 1 MW до 10 MW	3 000	5,38	4,20 %
Промишлени топлоелектроцентрали с комбинирано производство на топлинна и електроенергия	до 1 MW	700	4,83	– 0,1 %

Забележка: Капиталова възвръщаемост, изчислена за инвестициите в КЕ (виж таблица 2), според сегашната стойност на премиите.

Комбинирано производство на топлинна и електроенергия

(41) Словения пояснява, че новите централи за комбинирано производство на топлинна и електроенергия са оборудвани главно с газови турбини, които по време на работа достигат електрическа ефективност между 37 % и 40 %, както и обща ефективност над 80 %. Новите по-малки турбини достигат електрическа ефективност над 30 % и обща ефективност над 80 %. Поради факта, че средната електрическа ефективност на обикновените топлоелекроцентрали в Словения е приблизително 31 %, това означава големи икономии на първична енергия (между 15 % и 25 %), постигнати чрез производство на електроенергия в обектите за комбинирано производство и полезно използване на топлината.

(42) Ефективността на работата на квалифицираните електроцентрали за комбинирано производство на топлинна и електроенергия е определена в съответствие с критериите за ефективност от Директива 2004/8/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 г. относно насърчаване на комбинираното производство на енергия, основаващо се на търсенето на полезна топлоенергия на вътрешния енергиен пазар и за изменение на Директива 92/42/ЕИО ([1])

(43) Словения доказа, че производствените разходи за електроенергия в квалифицираните електроцентрали за комбинирано производство на топлинна и електроенергия във всички случаи са по-високи от изкупната цена по схемата, че ННС на премиите е по-ниска от инвестиционните разходи и че възвръщаемостта на инвестициите е по-ниска от 4,20 % (виж последните три реда на всички таблици по-горе). В изчисленията са взети под внимание приходите от използване на топлинната енергия.

([1]) ОВ L 52, 21.2.2004 г., стр. 50.

Сигурност на снабдяването

(44) Словения е въвела услуга от общ икономически интерес в областта на сигурността при доставянето на електроенергия. Съгласно член 11, параграф 4 от Директива 2003/54/ЕО тази услуга от общ икономически интерес е базирана на производството на електроенергия с използване на местни източници на изкопаеми горива. За тази цел годишно за производството на електроенергия се изразходват 600 000 тона словенски кафеви въглища. Кафявите въглища са единственият източник на изкопаеми горива, с който разполага Словения. Тъй като кафевите въглища се използват най-ефективно в един от обектите на електроцентрала Trbovlje (TET 2, разположен близо до мина за кафяви въглища), изпълнението на тези дейности е възложено на тази електроцентрала. Решено бе, че това количество електроенергия може да се изкупи чрез системата на гарантирано изкупуване.

(45) Необходимата електроенергия се изкупува на цена, която се определя ежегодно от органите и в съответствие с производствените разходи за електроенергия в електроцентрала Trbovlje. В изкупната цена не е включена печалбата.

(46) Словения предостави следната таблица, в която е посочена предвидената сума за помощ за предприятието в предишни години:

Таблица 4

Предвидена сума за помощ

	7–12.2001 г.	2002 г.	2003 г.	2004 г.
Количество (GWh)	254,3	562,2	563,4	563,0
Изкупна цена (SIT/kWh)	17,00	15,36	15,34	16,59
Стойност на покупката (в хиляди SIT)	4 323 943	8 636 245	8 644 855	9 339 836
Продажна цена (SIT/kWh)	7,13	5,97	7,60	7,71
Стойност на продадената енергия (в хиляди SIT)	1 813 111	3 357 073	4 281 840	4 340 040
Размер на помощта (в хиляди SIT)	2 510 832	5 279 172	4 363 015	4 999 795
Равнище на помощта (SIT/kWh)	9,87	9,39	7,74	8,88

(47) Използването на местни кафеви въглища по принцип е възможно също и в електроцентралата Šoštanj, която има пет обекта, от които два са по-нови и са оборудвани с пречиствателни устройства за димни газове, а три са по-стари и нямат пречиствателни устройства. В тези обекти се изгарят въглища от близката мина, като при определени условия там биха могли да се изгарят кафеви въглища. По-новите са изцяло натоварени с изгарянето на лигнит от близката мина. Капацитетът на тази мина е приблизително достатъчен за тези два обекта. Изгарянето на кафеви въглища би било възможно само в трите по-стари обекта, които не са напълно натоварени и имат известни производствени резерви. Но, от друга страна, тази възможност е свързана със следните проблеми:

i) Железопътният превоз на кафеви въглища от Trbovlje до Šoštanj би струвал около 5 EUR/т; от гледна точка на планираното производство на кафеви въглища от националния енергиен баланс (600 000 т/година) това би възлизало на 3 милиона EUR годишно;

ii) С изгарянето на въглищата емисията на SO_2 би се повишила с 30 000 тона годишно, тъй като обектите 1, 2 и 3 на електроцентрала Šoštanj не разполагат с пречиствателни устройства за димни газове, а словенските кафеви въглища съдържат от 2,2 % до 2,5 % сяра;

iii) Поради това, че обекти 1, 2 и 3 на електроцентрала Šoštanj са със значително по-нисък термодинамичен показател в сравнение с електроцентрала Trbovlje, при изгарянето на еднакви количества кафеви въглища в трите обекта в Šoštanj вместо в електроцентралата в Trbovlje при производството на електрическа енергия емисиите на CO_2 ще се повишат с около 15 %.

По тези причини е видно, че изгарянето на кафеви въглища в обектите в Šoštanj от икономическа гледна точка не е оправдано.

(48) Единствената друга възможност за изгаряне на кафеви въглища е топлоцентралата с комбинирано производство в Ljubljana (TE-TOL), която до 2000 г. е използвала кафеви въглища като главен източник на енергия. Тъй като обектите в TE-TOL нямат вградени пречиствателни устройства за димни газове, в тях повече не могат да се изгарят словенски кафеви въглища, тъй като те съдържат от 2,2 % до 2,5 % сяра. Поради тази причина TE-TOL преустанови изгарянето на местни кафеви въглища и днес работи главно с вносни въглища от Индонезия, които съдържат значително по-нисък процент сяра (по-малко от 0,5 %) и електроцентралата не се нуждае от десулфуризиращи пречиствателни устройства за димни газове. Поставянето на пречиствателни устройства за димни газове в обектите на TE-TOL не би било икономически изгодно.

(49) Словения се ангажира да гарантира, че държавна помощ за сигурност на доставките ще се предоставя най-много за 15 % от общата първична енергия, необходима за производството на енергия, изразходвана всяка календарна година в Словения.

Застъпване

(50) Схемата на задължителното изкупуване осигурява само покриването на част от разходите за обезценяване на квалифицираните производители.

(51) Правилникът за разпределяне на средства за стимулиране на използването на възобновяеми енергийни източници, на ефективното използване на енергия и комбинираното производство ([1]) позволи предоставянето на инвестиционна помощ за електроцентрали, които използват възобновяеми източници, и за електроцентрали за комбинирано производство на топлинна и електроенергия. Но инвестиционната помощ за тези електроцентрали бе преустановена с новия Правилник за разпределяне на средства за стимулиране на ефективното използване на енергия и използването на възобновяеми енергийни източници ([2]). Определени са изключения за електроцентрали, които не са включени към обществена мрежа и не получават помощ по схема, както и за електроцентрали с капацитет до 10 MW, които използват възобновяеми енергийни източници и нова или остаряла технология, при което, поради високата цена на разходите за производство на електроенергия, изкупната цена на електроенергията не е достатъчно висока за гарантиране на печалба от инвестициите. Видът на избраната технология за отпускане на субсидии се определя чрез периодични покани за търгове.

([1]) Държавен вестник на Словения № 74/01.
([2]) Държавен вестник на Словения № 49/03.

(52) За предотвратяване на излишно припокриване на помощи член 14 от Наредбата за правилата за определяне на цените и за изкупуване на електроенергия от квалифицирани производители на електроенергия постановява, че за квалифицираните производители, които получават каквато и да е субсидия за изграждане на електрическа централа, гарантираната изкупна цена е намалена пропорционално.

(53) Съгласно посочения член при подписване на договора за изкупуване на електроенергия с оператора на мрежата, към която е включен, квалифицираният производител на енергия трябва да обяви размера на субсидията, която е получил за изграждане на електроцентралата. Обявената сума се използва като база за изчисление на намалението на гарантираната изкупна цена. На базата на горните разпоредби за всеки 10 % от сумата на получената държавна помощ, според размера на инвестицията в електроцентралата, гарантираната изкупна цена за електроцентралата (в зависимост от нейния вид и мощност) се намалява с 5 %.

(54) Разпоредбите на наредбата се базират на предположението, че цялостната гарантирана цена за електроенергия на квалифицирани производители обхваща постоянни разходи и променливи разходи. Прогнозирано е средно съотношение между постоянни и променливи разходи 50:50.

(55) Словения е поела ангажимента да уточни правилото за намаляване и по този начин по-точно да го приспособи към съотношението между постоянните и променливите разходи в зависимост от технологията.

Задължения на държавите-членки

(56) Словения се задължава да подготви измененията в наредбите за електроенергия от възобновяеми източници и комбинирано производство на топлинна и електроенергия, както и да промени действащата система за финансиране на схемата. За привеждане на схемата за помощ в съответствие с членове 25 и 90 от Договора за ЕО, ще бъдат направени следните промени:

i) Начинът на събиране на средства за подкрепа ще се промени на сборни вноски след включването, независимо от количеството и произхода на потребяваната електроенергия. При определянето на размера на сборната вноска трябва да се имат предвид мощността на включването (мощност на предпазителите) и нивото на напрежение, към които са включени потребителят и групата потребители.

ii) За периода от присъединяването на Словения към Европейския съюз до влизането в сила на новия начин на събиране на средства Словения ще гарантира, че вносителите на „зелена“ електроенергия могат да подадат молба за връщане на таксите за финансиране на помощ за възобновяеми източници по схемата, при условие че могат да докажат, че внесената от тях енергия наистина има „зелен“ произход. Условията на документацията, доказваща „зеления“ произход на вносната електроенергия, се базират главно на системата на Общността за гарантиране на произход. За избягване на неправомерно увеличаване на броя на молбите, срещу което системата на Общността за гарантиране на произход не осигурява задоволителна защита, при необходимост ще бъдат определени количествени ограничения на връщанията с оглед на дистрибутора. Подобна система ще бъде въведена за електроенергия от комбинирано производство на топлинна и електроенергия въз основа на системата на Общността за гарантиране на произход на комбинирано производство на топлинна и електроенергия.

„1. Държавите-членки предприемат необходимите стъпки, за да насърчават по-широкото потребление на електроенергия, произведена от възобновяеми енергийни източници в съответствие с националните индикативни цели, посочени в точка 2. Тези стъпки следва да бъдат съобразени с поставената цел.

2. Не по-късно от 27 октомври 2002 г. и на всеки пет години след това, държавите-членки следва да приемат и публикуват доклади, определящи националните им планове относно бъдещото потребление на електроенергия, произведена от възобновяеми енергийни източници като процент от общото потребление на електроенергия за следващите 10 години. Този доклад подчертава също предприетите или планирани мерки на национално ниво за постигане на тези национални индикативни цели. При изготвянето на тези цели в период до 2010 г., държавите-членки следва да:

— вземат предвид референтните стойности, посочени в приложението,

— се уверят, че целите съответстват на националните ангажименти, поети в контекста на ангажиментите, по отношение на промяната на климата, които Общността е поела в съответствие с Протокола от Киото към Рамковата конвенция на Организацията на обединените нации относно промяната на климата.“.

7. ОЦЕНКА

7.1. **Действащи директиви на Общността относно производството на електроенергия**

(57) За производството на електроенергия важат разпоредбите на няколко директиви на Общността, по-конкретно Директива 2003/54/ЕО, Директива 2001/77/ЕО и Директива 2004/8/ЕО.

(58) Член 3, параграф 2 от Директива 2003/54/ЕО определя: „С оглед на съответните разпоредби на Договора, по-специално член 86 от него, държавите-членки може да налагат на предприятия, работещи в електроенергийния сектор, в общия икономически интерес, задължения, свързани с обществени услуги, които може да се отнасят до сигурността, включително сигурността на снабдяването, редовността, качеството и цената на доставките и опазването на околната среда, включително енергийната ефективност и опазването на климата.“

(59) В член 11, параграф 4 от Директива 2003/54/ЕО е записано: „Държава-членка може, с оглед на сигурността на снабдяването, да укаже подобен приоритет да бъде даден на диспечирането на производствени съоръжения, използващи местни първични енергийни горивни източници, до степен, която не надвишава в една календарна година 15 % от цялата първична енергия, необходима за производство на електроенергията, консумирана в съответната държава-членка.“

(60) Директива 2001/77/ЕО определя националните рамкови цели за използване на електроенергия от възобновяеми енергийни източници. Член 3 от нея определя:

(61) Приложението към Директива 2001/77/ЕО, изменено с Акта за присъединяване, определя национална рамкова цел за Словения от 33,6 %.

7.2. **Оценка на подкрепата за „зелена“ електроенергия или за електроцентрали за комбинирано производство на топлинна и електроенергия**

7.2.1. ***Наличие на помощ по смисъла на член 87, параграф 1 от Договора за ЕО***

(62) За да може мярката да представлява държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 от Договора за ЕО, тя трябва да предоставя специфично конкурентно предимство, да заплашва или нарушава конкуренцията и търговията между държавите-членки, както и да включва държавни средства.

(63) Ясно е, че схемата е специфична, тъй като нейната цел са определени електроцентрали. Очевидно е също, че предоставя предимство само на тези електроцентрали, тъй като цялостното предназначение на системата е да позволи на тези електроцентрали да продават своята електроенергия на цена, по-висока от пазарната.

(64) Електрическата енергия се търгува между държавите-членки. Директива 2003/54/ЕО завършва формирането на вътрешния пазар на електроенергия, започнато с Директива 96/92/ЕО. Словенската мрежа е свързана с австрийската и италианската. Словения търгува електроенергия със своите съседи. Например през 2004 г. Словения е внесла 6 314 GWh електроенергия и е изнесла 7 094 GWh ([1]). Следователно мярката оказва влияние върху търговията между държавите-членки.

(65) Комисията също обръща внимание, че Словения не възразява относно изпълнението на нито един от горепосочените критерии.

(66) Във връзка с четвъртия критерий относно наличието на държавни средства Комисията не е съгласна с аргументите на Словения, че системата е еднаква с онази, която Съдът е разглеждал в процеса по случая *PreussenElektra*.

(67) Двете системи се различават помежду си по механизмите на финансиране. В случая с *PreussenElektra* тарифата за доставка е била финансирана пряко от отделни предприятия за доставка на електроенергия, които е трябвало да купуват от производители на електроенергия от възобновяеми източници на цена, по-висока от пазарната. В разглеждания случай разходите, които са последица от тарифата за доставка, се финансират от парафискални налози.

(68) Във връзка с това Комисията взема предвид факта, че схемата се финансира с приходи от данъци, налагани от държавата. Приходите от данъци при това се прехвърлят по сметка, управлявана от обществени органи, което е различно от случая *PreussenElektra*. Обществените органи разпределят средствата по сметката според схемата за дистрибуция, определена от закона.

(69) Установена практика на Комисията е да счита за държавни средства приходите от подобни данъци ([2]). Тази практика следва съдебната практика, при която приходите от данъци, които налага държавата и се събират във фондове, определени от държавата, и които са предназначени за даване на предимство на определени дружества, се считат за държавни средства. (Виж например решенията на Съда по дела C-173/73 ([3]) и C-78/79 ([4]).)

(70) В решението по делото *Pearle* ([5]) Съдът определи, че приходите от парафискални налози, които сдружение под обществен контрол налага на своите членове, може да не се смятат за държавни средства. Налозите са определени от професионално сдружение в сектора по оптиката и се налагат на всички членове на този сектор. Налозите се използват за финансиране на рекламни кампании в полза на сектора, тоест на самите платци.

(71) Съдът реши, че мярката не представлява държавна помощ, тъй като решението да се установи налогът не би могло да се припише на държавата и тъй като приходите от данъци не са били държавни средства.

(72) Обратно на системата, разглеждана от Съда, отговорността на държавата в делото, което е предмет на настоящото решение, е много ясна, тъй като държавата сама е утвърдила налога със закон.

(73) Във връзка с произхода на средствата Комисията отбелязва, че той се различава от произхода на средствата, свързани с горепосоченото решение, тъй като средствата не се събират от приходите на предприятията, които имат полза от мярката, а от всички купувачи, които изкупуват електроенергия, независимо дали са бенефициери на схемата или конкуренти. Сдружението на предприятията, което е било разглеждано в съдебното решение, не би могло да установи такъв механизъм. Това показва фискалната природа на схемата, която може да бъде реализирана само с правомощията на държавата.

(74) Комисията счита, че тази разлика е достатъчна за обобщаващо становище за наличие на държавна помощ в това дело.

7.2.2. *Законност на помощта*

(75) Схемата за помощ е била установена преди присъединяването на Словения към Европейския съюз. Главното правно основание за схемата е Енергийният закон от 1999 г. Определянето на квалифицираните производители, които са бенефициери на схемата, е било извършено през 2001 г. с Наредба за условията за придобиване на статут на квалифициран производител на електроенергия ([6]).

([1]) *Източник*: Международна агенция за енергия, http://www.iea.org/Textbase/stats/electricitydata.asp?COUNTRY_CODE=SI.
([2]) Виж например дело № 161/04 – Португалия, (ОВ C 250, 8.10.2005 г., стр. 9).
([3]) Решение от 2.7.1974 г. по дело C-173/73 – Италия/Комисията.
([4]) Решение от 22.3.1997 г. по дело C-78/79 – Щайнике/Федерална република Германия.
([5]) Решение на Съда от 15 юли 2004 г. по дело C-345/02.
([6]) Държавен вестник на Словения № 29/01 и № 99/01.

(76) Финансовият риск за държавата във връзка със схемата по време на присъединяването ѝ към Европейския съюз не е бил определен. Схемата няма ограничен или предварително определен брой бенефициери. Всяка електроцентрала, която спазва техническите изисквания, определени в горепосочената наредба, може да получи помощ. Това се отнася всъщност за всяка една квалифицирана електроцентрала, включена в мрежата след присъединяването на Словения. Рискът за държавата за всяка отделна помощ, одобрена съгласно схемата, не може да бъде известен предварително, тъй като зависи от разликата между държавната фиксирана изкупна цена за електроцентрала и средната пазарна цена, която непредвидимо се повишава и понижава. Словения подчертава, че реалната тежест за държавата във връзка със схемата може да бъде известна допълнително в края на всяка година на използване на схемата.

(77) С оглед на гореизложеното Комисията смята, че схемата продължава да се използва и след присъединяването на Словения към Европейския съюз.

(78) Комисията обръща внимание на факта, че горната констатация е била изразена вече в решението за откриване на процедура и че Словения не я е оспорила в своите коментари.

(79) Актът за присъединяване на Чешката република, Естония, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Словения и Словакия към Европейския съюз (наричан по-долу „Акта за присъединяване“) съдържа категориите помощи, които при присъединяването се считат за съществуваща помощ по смисъла на член 88, параграф 1 от Договора за ЕО:

— Мерки за помощ, чието прилагане е започнало преди 10 декември 1994 г. Изпълнението на схемата е започнало през 2001 г. и затова тя не спада към тази категория.

— Мерки за помощ, изброени в допълнението към приложение IV към Акта за присъединяване. Схемата не е част от този списък и затова не спада към тази категория.

— Мерки за помощ, срещу които Комисията, след специалната процедура, известна като „временна процедура“, не е възразила.

Цялата помощ, която продължава да се използва след датата на присъединяване и която не отговаря на горепосочените изисквания, ще бъде считана за нова помощ при присъединяването за целите на прилагане на член 88, параграф 3 от Договора за ЕО.

(80) Схемата не спада към нито една от горепосочените категории. Поради това тя трябва да бъде разглеждана като нова помощ при присъединяването за целите на прилагане на член 88, параграф 3 от Договора за ЕО. Комисията не е уведомена за тази помощ, което означава, че е незаконна помощ по смисъла на член 1, буква е) от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 г. за установяване на подробни правила за прилагането на член 93 от Договора за ЕО ([1]).

7.2.3. *Съвместимост на помощта с Договора за ЕО*

(81) Комисията констатира, че схемата се състои от три части, тъй като осигурява помощ на три различни групи бенефициери. В случая на първите две групи, т.е. на производителите на „зелена“ електроенергия и на ефективни електроцентрали за комбинирано производство, целта на Словения е опазване на околната среда. Помощта, която се осигурява на третата група законни претенденти, т.е. на електроцентралата Trbovlje, е предназначена за запазване на определено ниво на сигурност на снабдяването с електроенергия.

(82) При зачитане на различните цели на мерките всяка част от схемата ще бъде оценена поотделно.

Съвместимост на помощта за производители на „зелена“ електроенергия с насоките за околната среда

(83) Комисията е преценила съвместимостта на механизма за подкрепа на електроцентрали на производители на „зелена“ електроенергия от гледна точка на насоките за околната среда, по-специално на точка 58 и следващите точки от насоките, като констатира следното:

(84) Комисията установява, че определянето на възобновяемите енергийни източници в схемата е в съответствие с определението в Директива 2001/77/ЕО. Следователно, схемата е съгласувана с осма алинея, точка 6 от насоките за околната среда и могат да се приложат точка 58 и следващите точки.

([1]) ОВ L 83, 27.3.1999 г., стр. 1.

(85) Както е посочено в първа алинея, точка 59 от насоките за околната среда, държавите-членки могат да компенсират разликата между производствените разходи за възобновяема енергия и пазарната цена. Такава компенсация може да се отнася само за допълнителни производствени разходи за щадящо околната среда производство на електроенергия в сравнение с производство на електроенергия на базата на традиционни енергийни източници. Всяка евентуална подкрепа може да обхваща само производствената амортизация и ако държавите-членки сметнат, че това е необходимо, определена капиталова възвръщаемост.

(86) Словения е изчислила компенсацията във вид на фиксирани тарифи (тарифи за изкупуване) за подпомагана енергия, както е описано по-горе. Законът описва обективните методи за изчисление на нивата на помощ. С оглед на горепосочените данни подкрепата няма да превиши амортизацията заедно с примерния доход от капитала. Помощта ще бъде одобрена само за период от 10 години, тъй като това е срокът на действие на договорите, подписани между операторите на мрежи и производителите на „зелена“ електроенергия. Този период е по-кратък от обичайния петнадесетгодишен амортизационен срок за такива електроцентрали. Комисията потвърждава, че във всички случаи цената на производствените разходи на квалифицирана електроцентрала е по-висока от средната пазарна цена и от гарантираната изкупна цена. Разликата между пазарната цена и производствените разходи за „зелена“ електроенергия всъщност за всички електроцентрали е по-висока от премията.

(87) Освен това, втора алинея, точка 59 от насоките за околната среда гласи, че при определяне на размера на помощта за текущата дейност трябва да се има предвид цялата евентуална инвестиционна помощ, одобрена за въпросното предприятие във връзка с нова електроцентрала. След решението за започване на процедура Словения извести Комисията, че само ограничен брой производители на възобновяема електроенергия, освен въпросната помощ за текуща дейност, са получили също и инвестиционна помощ. Словения е създала законодателство, което задължава бенефициерите на инвестиционна помощ да обявят размера на одобрената помощ преди да пуснат на фиксирани цени своята електроенергия в мрежите.

(88) В случаите, когато е била отпусната инвестиционна помощ, цената за изкупуване се понижава. Намаляването е пропорционално на половината от одобрената инвестиционна помощ. Независимо от това, че този фиксиран пропорционален дял теоретично би могъл да предизвика превишена компенсация за технологии с ниски оперативни разходи, Словения е доказала, че на практика в извънредно редки случаи, при които в миналото инвестиционната помощ се е прибавила към схемата за помощ, не се е стигнало до никаква прекомерна компенсация. Причина е фактът, че Словения засега няма електроцентрали за възобновяеми източници с ниски оперативни разходи, каквито са вятърните електроцентрали.

(89) За бъдещото използване на схемата Словения се задължава при необходимост да приспособи пропорционален дял на намаляване, така че съгласно втора алинея, точка 59 от насоките за околната среда в никакъв случай да не се стигне до прекомерна компенсация.

(90) Комисията констатира, че Словения е доказала, че подкрепата, одобрена съгласно мярката, няма да превишава допълнителните производствени разходи за възобновяеми енергийни източници, които се подкрепят от мярката. Всъщност, мярката е в съответствие с точка 58 и със следващите точки от насоките за околната среда.

Съвместимост на помощта за производителите на комбинирана топлинна и електроенергия с насоките за околната среда

(91) Комисията прецени съвместимостта на механизма за подкрепа за ефективни електроцентрали за комбинирано производство с насоките за околната среда, по-специално с точки 66 и 67 от насоките, като констатира следното:

(92) На първо място, Комисията установява, че съгласно точка 66 от насоките за околната среда ефективността на работата на обектите за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия, които имат право на премии по схемата, надвишава референтните стойности, определени в Директива 2004/8/ЕО. Словения ще осъвремени референтните стойности в съответствие с директивата. Електроцентралите за комбинирано производство на топлинна и електроенергия, които са покрити от схемата, по този начин изпълняват условията за допустимост, определени в точка 31 от насоките за околната среда.

(93) Както се вижда от данните, които Словения е предоставила, средните разходи за производство на електроенергия в електроцентрали за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия при всички случаи са по-високи от гарантираната изкупна цена ([1]). В изчисленията са включени също приходите от производство и продажба на топлинна енергия. Комисията посочва, че размерът на помощта е изчислен в съответствие с точка 66 от насоките за околната среда.

(94) Словения информира Комисията, че помощта за електроцентрали за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия се отпуска съгласно същите разпоредби, които се отнасят и за производителите на „зелена“ електроенергия. Поради обстоятелството, че тези разпоредби са в съответствие с насоките за околната среда, Комисията констатира, че частта от схемата, която осигурява помощ за електроцентрали за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия, е в съответствие с точка 66 от насоките за околната среда.

([1]) Виж последните три реда от таблиците по-горе.

Съгласуваност на механизма на финансиране на помощта за производители на „зелена“ електроенергия и за електроцентрали за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия с членове 25 и 90 от Договора за ЕО

(95) Комисията посочва, че облагането с данък на произведена или внесена в страната „зелена“ електроенергия в полза на местната „зелена“ електроенергия в миналото вероятно е довело до дискриминация на внесената „зелена“ електроенергия. Но Словения е имала предвид факта, че ще даде възможност за възстановяване на налога за внесената „зелена“ електроенергия. Комисията констатира, че възстановяването ще се базира главно на системата на Общността за гарантиране на произход. Чрез допълнителни изисквания държавата-членка ще защити системата от неправомерно увеличаване на броя на молбите. При преценката на пропорционалността на критериите тя е отчела риска от неправомерни молби и малкия обем на словенския пазар, на който такива неправомерни молби могат да окажат голямо влияние върху системата за подпомагане. По този начин Комисията констатира, че Словения е поела задължението да въведе подходящ инструмент за предотвратяване на дискриминацията, до която в миналото евентуално се е стигнало.

(96) Комисията констатира, че Словения е поела задължението да въведе нов механизъм на финансиране, който да се базира на такса за включване, която ще бъде независима от реалното потребление на местната произведена или вносна „зелена“ електроенергия. Този нов механизъм няма да дискриминира вносната „зелена“ електроенергия.

Заключение относно помощта за „зелена“ електроенергия и за електроцентрали за комбинирано производство на топлинна и електроенергия

(97) С оглед на гореизложеното помощта за производители на „зелена“ електроенергия и помощта за електроцентрали за комбинирано производство на топлинна и електроенергия е в съответствие с разпоредбите на насоките за околната среда. Тъй като това е достатъчно, за да бъде обявена помощта за съвместима с общия пазар, Комисията счита, че не е необходимо да се проучва дали помощта би могла да бъде обявена за съвместима и във връзка с други разпоредби, независимо от факта, че Комисията е взела предвид тези разпоредби в решението за откриване на процедура.

7.3. **Оценка на подкрепата за електроцентрала Trbovlje**

(98) Словения счита, че подкрепата за електроцентрала Trbovlje е компенсация за разходи по услуга от общ икономически интерес в областта на сигурността на снабдяването с електроенергия.

(99) Компенсациите за разходи по услуга от общ икономически интерес имат право на изключение от правилото за забрана на държавната помощ. В някои случаи такива компенсации дори не са държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 от Договора за ЕО. В своето решение от 24 юли 2003 г. по дело C-280/00 [1] (наричано по-долу „решението Altmark“) Съдът е определил четири критерия, които трябва да бъдат изпълнени, съгласно които държавната подкрепа, разпределена като компенсация за разходи по услуга от общ икономически интерес, не е държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 от Договора за ЕО.

(100) Комисията анализира подкрепата за електроцентрала Trbovlje в съответствие с тези четири критерия.

(101) **Първи критерий:** „предприятието-получател трябва действително да изпълнява задължения за обществена услуга и тези задължения трябва да бъдат ясно формулирани“.

(102) Комисията установява, че според словенското законодателство на електроцентралата Trbovlje е поверена сигурността на снабдяване с електроенергия чрез пряко позоваване на Директива 2003/54/ЕО, по-специално на горепосочения член 3, параграф 2, и член 11, параграф 4 от нея.

(103) Комисията вече в няколко решения е констатирала, че член 11, параграф 4 от Директива 2003/54/ЕО, във връзка с член 3, параграф 2 от същата директива, може да се разбира като основа за задълженията за обществените поръчки в областта на сигурността на снабдяването [2]. В този член е посочена най-високата граница от 15 % от общата първична енергия, необходима за производство на електроенергия, която се използва в съответната държава-членка. Словения е поела задължението да ограничи обсега на подкрепата за електроцентрала Trbovlje до такава степен, че тази граница да бъде спазвана, като се спазва и цялата подкрепа, одобрена за същата цел извън схемата, разглеждана в това решение. Задължението е със срок до 2009 г.

(104) Комисията счита, че първият критерий е изпълнен.

(105) **Втори критерий:** „параметрите, въз основа на които е изчислена компенсацията, трябва да бъдат предварително определени по обективен и прозрачен начин“.

---

[1] Решение на Съда от 24.7.2003 г. по дело C-280/00, *Altmark trans Gmbh, Regierungsprasidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark Gmbh*.

[2] Виж решенията на Комисията по дела N 34/99 (ОВ C 5, 8.1.2002 г., стр. 2), NN 49/99 (ОВ C 268, 22.9.2001 г., стр. 7) и N 6/A/2001 (ОВ C 77, 28.3.2002 г., стр. 26).

(106) В разглеждания тук случай подкрепата е във вид на фиксирана изкупна цена. Правителството всяка година обявява решение, с което определя количеството електроенергия за задължително изкупуване и изкупната цена за нея. Цената е определена на базата на прозрачна методология със списък на законните разходи, които включват само производствени разходи на електроцентралата.

(107) Комисията счита, че вторият критерий е изпълнен.

(108) **Трети критерий:** „компенсацията не трябва да надвишава сумата, необходима за покриване на всички разходи или на производствените разходи за изпълнение на задължението за обществена услуга, с отчитане на необходимите приходи и съответната полза от изпълнението на тези задължения“.

(109) Изкупната цена е определена така, че да не включва нищо друго освен производството на предвиденото количество електроенергия. Не съдържа никакъв елемент на печалба.

(110) Комисията счита, че третият критерий е изпълнен.

(111) **Четвърти критерий:** „когато предприятие, което трябва да изпълнява задължение за обществена услуга, в конкретен случай не е избрано в рамките на процедурата за обществени поръчки, което дава възможност за избор на изпълнител, способен да управлява тези дейности с най-ниските разходи за Общността, е необходимо при отчитане на съответните приходи и съответната печалба при изпълнение на тези задължения да се определи степента на необходимата компенсация на базата на анализа на разходите, които при изпълнение на тези задължения би направило обикновено предприятие, което е добре ръководено и има осигурени средства за изпълнение на необходимите изисквания за обществени поръчки“.

(112) Електроцентрала Trbovlje не е била избрана в рамките на процедурата за обществени поръчки. Но, от друга страна, Комисията констатира, че Словения е доказала, че във въпросния случай изборът на електроцентрала Trbovlje е гарантирал осигуряване на услуга от общ икономически интерес с най-ниски разходи за Общността, според конкретните реални и правни препятствия, които преобладават в този случай. В разглеждания случай задължението за обществени поръчки включва гарантиране на националното снабдяване до 2009 г. с използване на местни източници на първична енергия, необходима за производството на електроенергия, използвана в Словения.

(113) Във всички случаи, при сегашните обстоятелства и с оглед на тяхното сегашно състояние, само две електроцентрали могат да изпълнят задълженията за обществени поръчки. Това са електроцентралите Šoštanj и Trbovlje.

(114) Що се отнася до останалите електроцентрали, те би трябвало да бъдат оборудвани с пречиствателни устройства за димни газове, поради което тази възможност не би била икономически ефективна. Обектите на електроцентрала Šoštanj, които могат да използват местно гориво, вече са напълно натоварени с използване на местен лигнит. Повишаването на техния върхов капацитет за изгаряне на местно гориво би било икономически неизгодно, тъй като това би изисквало разширяване на електроцентралите или модернизиране на някои техни обекти с пречиствателни устройства за димни газове. Словенските органи са имали предвид производството на тези два обекта при изчислението на 15-процентовата граница, посочена в съображение 112. Затова критериите за задължения за обществени поръчки в този случай е изпълнявала само електроцентрала Trbovlje. Подкрепата за електроцентрала Trbovlje включва само този дял от 15 %, който не може да поеме електроцентрала Šoštanj.

(115) Така Словения по най-икономичен и ефективен начин е постигнала задължение за обществена услуга, което обхваща производството на електроенергия от местно гориво. Отчитайки факта, че компенсациите за задължение за обществена услуга не включват никаква печалба, Комисията заключава, че задължението за обществени услуги е изпълнено с най-ниски разходи за Общността. С явен конкурс не би могло да се постигне по-изгодно решение. При всички случаи краткосрочното (до 2009 г.) модернизиране на съществуващите електроцентрали или изграждането на нови, по-ефективни (при положение че това е възможно), ще изисква високи инвестиционни разходи и всеки изпълнител би искал компенсация, която да съдържа поне подходяща печалба с капиталова възвръщаемост. Това от своя страна по-късно ще повиши сумата на компенсацията, която би трябвало да бъде одобрена от оператора, на който е възложена дейност от общ икономически интерес.

(116) По-нататък Комисията обръща внимание, че няма никакви признаци електроцентралата Trbovlje да не работи като добре ръководено обикновено предприятие или пък да работи особено неефективно. Комисията подчертава, че по време на икономическата транзакция в Словения предприятието вече е преструктурирало своята дейност чрез закриване на по-старите и нискоефективни обекти, които вече са били амортизирани, както и чрез намаляване на персонала. Комисията обръща внимание също и на факта, че възнаграждението за задължението за обществена услуга не включва никакви печалби.

(117) Накрая Комисията посочва, че електроцентралата Trbovlje не би могла да използва новия кръг на системата за търговия с емисии за периода 2008–2012 г. за постигане на допълнителен приход или печалби, които биха могли да произтичат от нейното специално задължение за обществена услуга, съпоставими с такива, които всяко друго предприятие може да реализира. Във всички случаи държавата възлага на електроцентрала Trbovlje задължение за обществена услуга за производство на електроенергия. За разлика от електроцентрали, които свободно продават на пазара своята електроенергия, електроцентрала Trbovlje не би могла да преустанови производството на електроенергия и да продаде изискваните права на пазара на CO_2, които е получила безплатно, без да може да закупи еднакъв брой права, за да изпълни своето задължение за преотстъпване. Това не влияе върху подобряването на ефективността на електроцентралата съгласно стимулиращата структура, реализирана чрез системата за търговия с емисии, и заради това да освобождава резервните права, които би могла да продаде, при което би отчитала нейното задължение за обществена услуга за производство на определено количество енергия.

(118) Горното решение се основава на предположението, че в момента лигнитът е икономически най-изгодният източник на местно гориво за производство на електроенергия в Словения. Според Комисията това важи и за близкото бъдеще.

(119) От друга страна, Комисията обръща внимание и на това, че още сега разходите за някои технологии за производство на електроенергия с използване на възобновяеми източници на местно гориво не са много по-високи от производствените разходи за лигнит. Това се отнася за големи електроцентрали с използване на биомаса, при които, по данни за Словения, производствените разходи възлизат средно на 18,18 SIT/MWh, което е малко повече от 10 % над разходите на електроцентрала Trbovlje.

(120) Комисията подчертава, че заключението в това решение е формулирано в контекста на реалното състояние, и по-конкретно от гледна точка на факта, че задължението на електроцентрала Trbovlje приключва през 2009 г. В дългосрочен аспект, когато разходите за възобновяеми източници ще намаляват, а техният общ капацитет ще нараства, обстоятелствата вероятно ще са различни.

(121) По-нататък Комисията се съобразява с факта, че точно това задължение за обществена услуга е възложено на базата на акт на Общността – Директива 2003/54/ЕО. Възможно е особеното естество на това задължение за обществена услуга за гарантиране на националната сигурност в снабдяването по дефиниция да ограничава обсега, така че изпълнителят, комуто е възложено това задължение, да се намира в страната.

(122) Комисията счита, че методът, използван от Словения за определянето на компенсацията за електроцентрала Trbovlje, гарантира, че дейността от общ икономически интерес е осигурена с най-ниските разходи за Общността до 2009 г. При специални правни и фактически обстоятелства в този случай изглежда, че компенсацията не надвишава сумата, която би изисквало за нейното изпълнение обикновено добре управлявано предприятие. По тези причини Комисията смята, че четвъртият критерий е изпълнен, като се има предвид фактът, че задължението по държавните поръчки приключва в края на 2009 г. Този срок ще даде възможност на Словения да обмисли дали от 2010 г. нататък ще премине към „чиста технология за използване на въглища“ при използването на лигнита или ще се насочи към употреба на биомаса или на други по-малко замърсяващи горива в съответствие с енергийната политика на ЕС ([1]).

(123) С оглед на гореизложеното Комисията заключи, че подкрепата за електроцентрала Trbovlje при посочените по-горе конкретни обстоятелства отговаря на четирите критерия на решението Altmark и не представлява помощ по смисъла на член 87, параграф 1 от Договора за ЕО,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Помощта, отпусната на квалифицирани производители на електроенергия, използващи възобновяеми енергийни източници, както е посочено в словенския Закон за енергетиката, е съвместима с член 87, параграф 3, буква в) от Договора за ЕО.

Член 2

Помощта, отпусната на квалифицирани производители на електроенергия, които прилагат комбинирано производство на топлинна и електроенергия, както е посочено в словенския Закон за енергетиката, е съвместима с член 87, параграф 3, буква в) от Договора за ЕО.

Член 3

Подкрепата, отпусната за електроцентрала Trbovlje, както е посочено в словенския Закон за енергетиката, не представлява държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 от Договора за ЕО.

Член 4

Адресат на настоящото решение е Република Словения.

Съставено в Брюксел на 24 април 2007 година.

За Комисията

Neelie KROES

Член на Комисията

([1]) Виж енергиен пакет от януари 2007 г. и по-специално COM(2006) 843 окончателен.